

hoe groot zij waren) zijn toen geput uit de geroofde Joodse vermogens waarover Lippmann-Rosenthal (Sarphatistraat) de beschikking had.

Joden die zich naar Barneveld begaven, mochten hun gehele inboedel meenemen. In 'De Schaffelaar' en 'De Biezen' waren dus voldoende meubels aanwezig (de rest was in de Eierhal opgeslagen) en ieder die in die kampen opgenomen was, had ook tal van welgevulde koffers bij zich. Men leed in Barneveld geen materieel gebrek en hoefde er niet hard te werken (er bestonden slechts corveeploegen) – men was er wel matig of slecht behuisd (de meesten sliepen op overvolle slaapzalen), men was er overdag nooit alleen en men was er zijn vrijheid kwijt. 'Er heerste', aldus mr. P. J. Idenburg, de afgetreden secretaris van het college van curatoren van de Leidse Universiteit die in de eerste maanden van '43 tweemaal Barneveld kon bezoeken,

'een nerveuze stemming. Men trachtte tevergeefs zich een waardige houding te verschaffen. Slechts weinigen vonden de geestkracht zich boven de omstandigheden te verheffen. Velen liepen voortdurend in de vertrekken dooreen en spraken over gewone dingen van de dag, terwijl men toch telkens de dreiging, die ieder hunner op de achtergrond gevoelde, bespeurde; prof. Meijers vormde op dat alles een uitzondering. Aan een hoek van de tafel zat hij rustig te werken aan zijn wetenschappelijke arbeid. Hij zei mij, dat hij het de beste wijze vond om zijn zorgen te verdrijven.¹

Idenburg kwam speciaal Meijers opzoeken en het beeld dat hij vastgelegd heeft, dunkt ons wat ongenueanceerd. Er zijn naast Meijers ook anderen geweest die zich in de maanden die zij in Barneveld doorbrachten, in redelijke mate hebben kunnen concentreren. Er zijn veel lezingen gehouden en recitals gegeven, er is veel energie gestoken in het onderwijs aan de kinderen – dit alles op een grondslag aan welks bestendigheid bij tijd en wijle door welhaast een ieder getwijfeld werd. Intussen was die twijfel niet zo sterk dat men er toe kwam, contacten te leggen waardoor men zou kunnen onderduiken. Stellig, het bestaan in Barneveld was onzeker, maar (zo dacht men blijkbaar) was het onderduikersbestaan dat niet óók, of zelfs in versterkte mate? Men bleef in Barneveld en dat doende werd men een gemakkelijke prooi voor de bezetter.

Binnen het *Reichskonmissariat* was begin '43 al komen vast te staan dat de Barneveld-groep te gelegerd tijd naar Westerbork overgebracht zou worden.

¹ P. J. Idenburg: 'Aantekeningen betr. het Leids universitair verzet' (z.j.), p. 57 (Doc I-798 A, a-5).